

Ieremia

Capitolul 17

17:1-18 – Inima lui Ieremia și cei trei idoli ascunși: încrederea în om, în sine și în bani.

Prima parte a capitolului 17 este extrem de interesant. Sunt mai multe pasaje mici cu teme diverse, avem din nou intervențiile lui Ieremia și răspunsul Domnului. Să analizăm cu răbdare toate aceste pasaje și mai ales să cercetăm legătura dintre ele.

17:1-4 - Din pricina iubirii tale față de idoli, Eu Domnul te voi pierde și te voi da în mâna vrăjmașilor tăi.

Mesajul este pentru popor. Dar desigur este și pentru Ieremia. Am învățat acest lucru până în cap.17, și anume că toate mesajele rostite poporului se adresează mai întâi inimii și vieții lui Ieremia. Domnul anunță din nou judecata peste popor din pricina idolatriei. Deja e o temă redundantă, căci este a nu știu câta oară în carte când Domnul vestește judecata din pricina IDOLATRIEI. Dar deși tema se repetă, sunt și elemente noi. Să le cercetăm. Versetul 1 insistă pe VINA poporului, pe faptul că PĂCATUL poporului este ADÂNC înscris în inimile lor. Păcatul poporului nu este ceva de suprafață. Nu vorbim de o mică reacție, de o mică greșeală. Păcatul idolatriei penetrează întreaga lor ființă și s-a înfipt până în adâncul INIMII lor. Ei sunt idolatri din inimă, ei sunt idolatri până în măduva oaselor. Domnul nu poate trece cu vederea păcatul lor, și nici să-l îngăduie căci când privește la inima lor îl vede înscris acolo cât se poate de clar și de adânc. Ei nu s-au datat la idolatrie din naivitate, din teribilism. Ei sunt idolatri din CONVINGERE, întreaga lor inimă este PLINĂ de idolatrie. Idolul nu este pentru ei ceva greșit de care totuși s-ar putea lipsi oricând. Nu, întreaga lor ființă e dominată de idoli, tânjește după idoli, e disperată după idoli. Dacă în capitolul 10a Domnul a scos la iveală TEAMA de idoli, acum scoate la iveală IUBIREA idoloilor. La fel cum TEMERILE adânci ale sufletului ne conduc către idoli ADÂNCI ai inimii, la fel PASIUNILE adânci ale sufletului ne conduc către idoli adânci ai inimii:

- ***Cum se gândesc la copiii lor***, așa se gândesc la altarele lor și la idoli și Astarteele lor lângă copacii verzi, pe dealuri înalte.

Instinctul matern este unul din cele mai puternice instincte. Iubirea față de proprii copii este una din cele mai adânci iubiri, prezentă în toate culturile și la triburile de canibali și la cei mai răi dictatori. Desigur sunt și excepții. Dar în majoritatea situațiilor există o iubire profundă față de proprii urmași. Să ne închipuim cum se raportează o mamă la bebelușul de-abia născut. În mod natural se gândește mereu la el, ca să aibă grijă de el, ca să-i ofere tot ce are nevoie. Îl iubește fără efort mai mult decât orice și cu ușurință și-ar da propria viață pentru a o salva pe cea a

pruncului. Este o pasiune IMENSĂ, totală, spontană. Ei bine, exact acest tip de PASIUNE o aveau cei din popor pentru idoli. Idolii nu erau un detaliu din viața lor (și chiar și așa era ceva extrem de grav și vrednic de moarte), nu era o joacă, nu nici măcar o parte din viața lor, ci era CENTRUL vieții lor, PASIUNEA vieții lor. În cele din urmă IDOLUL sau PĂCATUL prin definiție robește, subjugă, devine centrul vieții celui pe care-l vatămă. De exemplu pentru un alcoolic, cu cât se cufundă mai adânc în alcoolism, cu atât iubește mai mult STICLA, ea devenind iubita lui, centrul gândurilor lui, singura rațiune a existenței lui. Deci cu cât alcoolul îl devastează mai mult, cu atât el adulează mai mult alcoolul. Deci o cale pentru a ne identifica idolii ascunși ai inimii este că ne cercetăm temerile și grijile noastre și să fim atenți la contextele îngăduite de Domnul ca aceste temeri să iasă la iveală. Dar o altă cale este să urmărim pasiunile noastre, dorințele noastre, direcția spontană a gândurilor noastre... Pentru ce ne arde inima, la ce ne gândim mai mult, spre ce OBIECT se îndreaptă ca un șuvoi gândurile și dorințele noastre... Și apoi desigur în ce anume ne investim timpul, banii etc. *Ce bine știi să-ți întocmești căile când e vorba să cauți ceea ce iubești* – ne spunea Domnul încă din primele capitole ale cărții. Poporul iubea cu pasiune idolii. Idolii erau pasiunea vieții lor. Deveneau rațiunea existenței lor. Înlocuiau singura teamă și pasiune legitimă: Domnul! În cele din urmă idolul este un substitut fals al Domnului. Pentru ce trăiești în cele din urmă? Pentru ce îți arde sufletul? Pentru ce te zbați, pentru ce te lupți? În ce îți găsești desfătarea? De cine te temi? În cine te încrezi? În cine cauți mângâierea și călăuzirea? Idolatria nu era o problemă minoră, ci una extrem de adâncă în inima lor. În cele din urmă orice idol nu poate rămâne o problemă minoră. În timp el se adâncește în sufletul inimii care-l slujește. Din pricina acestor păcate Domnul le va lua moștenirea pe care le-o dăduse (ȚARA) și-i va face să le slujească vrăjmașilor lor într-o țară pe care nu o cunosc. În 16 amenințarea era că vor ajunge să slujească zi și noapte idolilor (16:13). Însăși cufundarea în idolatrie este o pedeapsă din partea Domnului. Căci cel ce păctuieste este pedepsit în primul rând fiind lăsat să păctuiască și mai mult pentru a-și strânge și mai multe comori ale mâniei pentru ziua judecării. Acum amenințarea este că vor sluji vrăjmașilor lor. Da, e o imensă umilință să ajungă să slujească propriilor lor vrăjmași. Ei să aibă putere asupra ta, să te batjocorească în fiecare zi, să te chinuie în fiecare zi și tu să nu poți face nimic să te aperi, să nu poți zice nimic împotriva lor. E absolut cumplit! Care sunt oamenii pe mâna cărora **NU** ai vrea să cazi? Ce pedeapsă cumplită ar fi să cazi exact pe mâna lor!

Observăm încă o dată că Domnul nu repetă pur și simplu anunțarea pedepsei din pricina idolatriei, ci sunt introduse imagini noi care evidențiază fațete noi ale idolatriei și ale pedepsei. Dar care ar putea fi mesajul pentru Ieremia? Ce iubea Ieremia, la ce se gândea el așa de mult ca la propriul său copil? La popor! Idolul din inima lui Ieremia era însăși poporul. Poporul trebuia iubit cu o dragoste pură, dumnezeiască. El iubea poporul firește, omenește și idolatru. Domnul vrea să-i curețe iubirea lui Ieremia. Iubirea e un lucru frumos, bun. Însuși Domnul iubea pe Israel și în adâncul inimii Lui era gata să-l ierte DACĂ acesta se căia. Dar iubirea lui Ieremia trebuia curățită. Nu cred că Domnul vroia ca Ieremia să urască poporul Domnului și să nu-l mai iubească deloc. Ci mai degrabă să aibe o iubire curată, echilibrată, care să fie gata să fie oricând de acord cu pedepsele și judecățile Domnului împotriva poporului. Problema lui Ieremia era că iubirea de

popor concura cu iubirea de Dumnezeu. Ieremia ar fi trebuit să poată să spună: *Chiar dacă Domnul va nimici tot acest popor, eu tot aș lăuda pe Domnul și mi-aș găsi desfătarea doar în El. Aș fi sută la sută de acord cu judecățile Lui, aș plânge cu El, dar m-aș și bucura pentru răzbunarea Sa! Cu sau fără popor, relația mea cu Domnul merge mai departe. Pe El îl iubesc mai mult decât pe popor. Între El și popor îl aleg pe Domnul și făcând această alegere iubesc cu adevărat poporul!*

Dar dacă Ieremia nu se curăța de acest idol risca să piardă și el moștenirea primită de la Domnul (Cuvintele Domnului și revelația divină), și să fie dat în mâinile vrăjmașilor lui (cei din popor care vroiau să-l omoare). Domnul i-a arătat cu claritate acest lucru în 15:15-21. Acum dacă te gândești prea mult la poporul Domnului nu arată că însuși acesta poate fi un idol? Mintea noastră trebuie să se gândească mai întâi la Domnul și apoi la poporul Lui. Grija și iubirea noastră față de poporul Lui sunt binevenite, dar acestea trebuie să se manifeste într-un anumit cadru, și în anumite limite, și SUB autoritatea lui. Când acestea ies din cadrul fixat de Domnul nu mai vorbim de o iubire plăcută Domnului și după voia Lui, ci de o iubire bolnavă, idolatră, care poate duce la moarte. Semnele iubirii neidolatre sunt următoarele:

- Îmi găsesc desfătarea doar în Domnul. Mă alipesc de poporul Domnului ca să slujesc pe Domnul și să fiu slujit de El, dar nu îmi găsesc împlinirea în această slujire.
- Pot spune: chiar dacă poporul Lui se va lepăda de Domnul, Eu tot voi lăuda Numele Domnului și-L voi urma cu bucurie.
- Dacă Domnul hotărăște să judece poporul Său și nu vrea să se mai îndure de El, să accept judecata divină, și chiar să devin unealta manifestării ei.
- Să fiu gata oricând să renunț la relațiile cu cei din popor, de dragul Domnului.
- Iubirea de semeni e subordonată iubirii de Domnul și nu intră în contradicție cu aceasta.
- Iubirea poporului Domnului e însoțită de credința deplină că Domnul ȘTIE să-Și poarte de grijă propriului Său popor.

Să ne amintim de ce Leviții au fost aleși ca și îngrijitori ai Cortului Întâlnirii:

9. Levi a zis despre tatăl său și despre mama sa: „Nu i-am văzut!” Și despre frații lui: „Nu vă cunosc!” Iar de copii n-a vrut să mai știe. Căci ei păzesc Cuvântul Tău și țin legământul Tău;

10. ei învață pe Iacov poruncile Tale, și pe Israel Legea Ta; ei pun tămâie sub nările Tale și ardere de tot pe altarul Tău.

11. „Binecuvântă tăria lui, Doamne! Primește lucrarea mâinilor lui! Frânge șalele potrivnicilor lui, și vrăjmașii lui să nu se mai scoale!”

(Deutoronom 33:9-11)

17:5-8 - Blestemat este cel ce se încrede în om și binecuvântat este cel care se încrede în Domnul

Acesta e un pasaj binecunoscut. Dar de ce tocmai acum Domnul vorbește despre aceste lucruri și creează acest contrast între încrederea în om și încrederea în Domnul? Mesajul e pentru popor sau pentru Ieremia? De ce vine după tabloul cu idolii de mai sus?

Dar mai întâi de toate să explicăm contrastul. Blestemat e cel care se încrede în om! E o afirmație foarte dură. Desprinsă din context poate deveni periculoasă și să ne arunce în izolare socială și în capcana celui mereu suspicios. În cele din urmă Domnul încurajează în toată Scriptura încrederea în slujitorii Domnului. Copiii Domnului nu trebuie doar să se iubească, ci și să aibe încredere unii în alții. Sara trebuie să aibă încredere în Avraam, căci nu ea, ci Avraam primește revelațiile divine. Frații lui Iosif trebuie să aibă încredere în Iosif, că i-a iertat cu adevărat. Poporul trebuie să aibă încredere în Moise. Moise trebuie să aibă încredere în Aaron și Aaron în Moise. Poporul apoi trebuie să aibă încredere în Iosua, iar Iosua să aibă încredere în cei din popor. Fără încredere nu pot exista relații, nu poate exista o echipă, nu poate exista un popor. ÎNCREDEREA e indispensabilă relațiilor, iar Domnul este un Domn al relațiilor și vrea relații cristice în poporul Său. În cele din urmă, noi să fim una cum Tatăl e una cu Fiul. Dar în relația dintre Tatăl și Fiul ÎNCREDEREA e un element cheie. Comunitatea trebuie să aibă încredere în prezbiteri, și prezbiterii în comunitate, Biserica e locul unde te faci vulnerabil. Și te faci vulnerabil pentru că ai încredere nu doar în Domnul, ci și în frații săi. E interesant capitolul doi din Evaghelia după Matei. Pruncul se naște și e protejat prin nebunia credinței Mariei, și apoi prin nebunia credinței lui Iosif. Ei trebuie să se încreadă în înștiințările directe din partea Domnului, DAR trebuie să aibă încredere și unul în celălalt! Căci odată înștiințarea e primită de Maria, și apoi de Iosif. Înștiințarea vine când către unul, când către celălalt. E nevoie nu doar de încredere în Domnul, ci și de încredere în celălalt. Desigur mai întâi încredere în Domnul, și apoi în celălalt. David are încredere în Samuel, și apoi în Natan. El ia cuvintele lor ca din partea Domnului, deși Domnul le vorbise lor și nu direct lui David. David are încredere în ei și nu se îndoiește că mesajul vestit de ei e cel din partea Domnului! Și exemplele pot continua la nesfârșit. Desigur vorbim de o încredere în copiii lui Dumnezeu confirmați de Domnul, de o încredere subordonată încrederii în Domnul, de o încredere limitată și de o încredere bazată pe un discernământ duhovnicesc. Nu vorim de o încredere în sine, oarbă, totală, naivă, nelimitată, fără discernământ. E o încredere într-un anumit cadru. Samuel de exemplu era confirmat de Domnul ca profet. Copiii Domnului recunoșteau în el lucrarea Domnului și de aceea puteau lua mesajele lui ca din partea Domnului. Biserica a avut nevoie să aibe încredere în Pavel și tot așa. De aceea, putem spune: Binecuvântat este omul care se încredere în oamenii duhovnicești și în adevărații slujitori ai lui Dumnezeu! Dar Ieremia ne vorbește despre altceva. El pune în contrast încrederea în om cu încrederea în Domnul. Este deci vorba despre acea încredere în omul vizibil care SUBSTITUIE și/sau face CONCURENȚĂ, intră în CONTRADICȚIE cu încrederea în Domnul cel nevăzută. E vorba de o încredere în sine, mântuitoare, idolatră, adesea oarbă și fără limite. În ce privește împlinirea noastră, protecția noastră, izbăvirea noastră, mângâierea noastră

Încrederea noastră trebuie să fie deplină DOAR în Domnul. Astfel, Domnul poate alege să lucreze în viața noastră și prin oameni vizibili cărora să le oferim și lor un anumit grad de încredere. Dar nu o încredere în sine. Încrederea în sine și totală e oferită doar Domnului. Aici se acceptă și încrederea oarbă, nebună, și chiar e nevoie de o abandonare totală și uneori aparent absurdă în brațele Domnului. Căci El e Sursa, singura Sursă a mântuirii. Oamenii vizibili nu pot fi scoși din ecuație. Dar ei sunt doar vase. Și orice vas se poate conecta la Surse diferite. De aceea, Pavel însuși le spune Galatenilor: *Chiar dacă eu însumi v-aș vesti o altă Evanghelie, să fiu anatema! Vasul e coruptibil. Vasul e limitat. Vasul nu e indispensabil. Dar Sursa este nelimitată, incoruptibilă și indispensabilă. De aceea lui Dumnezeu i se conferă acel tip de încredere în sine specifică doar Sursei, iar oamenilor un tip de încredere ponderată specifică vasului. E interesant că Domnul ne cere să avem încredere în anumiți oameni, dar fără ca această încredere să umbrească încrederea nestrămutată doar în Domnul. Cu alte cuvinte, dacă fac o călătorie prin deșertul bântuit de tâlhari e înțelept să îmi fac partea și să iau cu mine niște soldați de încredere. Dar în același timp ÎNCREDEREA mea cu privire la protecția mea să fie deplină doar în Domnul. Acei soldați sunt doar PUȚINUL meu făcut înaintea Lui ca act de responsabilitate și înțelepciune a credinței. Dar pe drum inima mea nu se bazează pe puterea acelor soldați, ci pe Domnul. E ca mersul pe sârmă, de altfel așa cum îi place Domnului să fie aventura vieții noastre! Ieremia evidențiază clar acel tip de încredere idolatră în OM:*

- Blestemat să fie omul care se încrede în OM, care se sprijinește pe un muritor și își abate inima de la Domnul!

Semnul clar al încrederii idolatre în celălalt este că inima ni se abate de la Domnul. Celălalt devine necesar și suficient pentru împlinirea și protejarea noastră, iar Domnul neglijabil și insuficient. O relație duhovnicească își apropie inima de Domnul și te provoacă să crești în asemănare cu El. O relație firească te îndepărtează de Domnul și te abate de la căile Lui. În cele din urmă omul duhovnicesc va fugi de relațiile firești și le va căuta pe cele sfinte. *Găsești ceea ce cauți, și cine se aseamănă se adună.*

Cel care se încrede în om este blestemat căci este LIPSIT tocmai de ajutorul Domnului. Domnul sprijină pe cei care se încred în El. Dar cei care se încred în om nu beneficiază de acest ajutor în mijlocul necazurilor și a nenorocirilor. Ba mai mult decât atât, Însuși Dumnezeu luptă împotriva lor ca să-i pedepsească. Încrederea în Om este un IDOL care stârnește mânia Domnului, care aprinde focul mâniei Sale. În cele din urmă Eva a fost amăgită de Șarpe și nu Adam. Dar Adam a luat fructul din mâna Evei. Eva s-a încrezut în Șarpe mai mult decât în Domnul, iar Adam în femeie mai mult decât în Domnul. Urmașii lui Adam vor trebui să ia testul picat de Adam. Cel ce se încrede în OM, se desparte de Sursa vieții și moare, este pustiit, putrezește asemenea unui copac fără o sursă de apă. Și această moarte poate avea în vedere toate planurile: spiritual, relațional, fizic, material etc.

În contrast cu cel ce se încrede în Omul vizibil este cel care se încrede în Domnul, a cărui NĂDEJDE este Domnul, și nu oamenii sau vreun sistem vizibil. El nu caută împlinirea,

siguranța, protecția sau izbăvirea la oameni sau în ce se vede, ci doar la Domnul cel nevăzut. Domnul cel nevăzut poate lucra prin elemente din creația vizibilă. El accesează aceste elemente, dar încrederea rămâne în DOMNUL cel nevăzut. Și aceasta pe toate planurile: spiritual, material, fizic, relațional etc. În orice context el se bazează pe DOMNUL. Această încredere în Domnul îl ține aproape, îl conectează la Sursa VIEȚII. Dacă neîncrederea în Domnul (manifestată adesea prin încrederea în omul vizibil sau în orice altceva) ne desparte de Singura Sursă a vieții, încrederea în Domnul ne ține conectați la Sursa vieții. Pe baza acestei încrederi, Domnul cel mare și puternic va putea să ne țină în palme și să lupte pentru noi, și nu împotriva noastră! Și conectați la Măreța Sursă a vieții vom fi ca acel copac care nu se teme de nimic, care nu depinde de nici un anotimp, ci rodește în orice vreme. Și încrederea în omul vizibil oferă o anumită pace și siguranță. Dar este o iluzie. Și iluzia se spulberă odată cu schimbarea contextului, a anotimpului, a circumstanțelor. Omul în care te încrezi te poate înșela, poate muri, sau se poate întâlni cu un OM mai puternic decât el etc. Dar Domnul este MEREU alături de tine, și este MEREU cel mai puternic. Ajutorul Lui nu e sezonier, nu depinde de circumstanțe, nu e limitat de context, nu e umbrit sau intimidat de nimic. Ajutorul Lui este permanent și este mereu EFICIENT. Nu există un OBSTACOL prea mare pentru El, o problemă prea grea, un dușman prea mare, un context prea greu. Căci El este Domnul cel Atotputernic. Dacă El este cu noi, cine ar putea fi împotriva noastră? Cel ce se încrede în El are pace și este fericit indiferent de CONTEXT. El rodește fericire, pace, fapte bune, creștere în sfințire chiar și în cele mai grele încercări. El rodește un caracter cristic spre slava Domnului și în vremuri de pace și în vremuri de război. Și de două ori se repetă faptul că el nu se teme. Nu se teme de căldură, în anul secetei nu se teme și NU ÎNCETEAZĂ să aducă roadă. Căci El este mereu conectat la Izvor, la Sursa Vieții. Și această Viață vine din Dumnezeu și are puterea lui Dumnezeu, fiind Dumnezeu Însuși. Deci nu va exista vreo secetă, vreo încercare sau vreun fel de moarte care ar putea bloca sau măcar încetini procesul vieții. Viața din pom este mai puternică decât moartea adusă de secetă. Cel ce este în noi este mai puternic decât cel ce este în lume.

De ce aduce acest mesaj Domnul acum? De ce după pasajul cu idolii? Cui se adresează? Încrederea în Om este și ea un IDOL urâcios înaintea Domnului, idol care poate aduce moartea. Poporul nu se încredea doar în idolii de piatră, dar și în oameni, în puterea armatei, în alianțe cu statele vecine. Pe scena istoriei aveau să urmeze mari tulburări: declinul Asiriei și ascensiunea Babilonului. Ispita alianțelor străine și a încrederii în Om ca cea făcută de Ezechia avea să curteze din nou cu putere inima conducătorilor lui Iuda. Deci mesajul este relevant pentru popor. De asemenea poporul se încredea în mod idolatru în proorocii și preoții Domnului. Și din acest punct de vedere mesajul e relevant pentru națiune. Dar desigur mesajul are o relevanță și pentru Ieremia. Conflictul dintre el și popor avea să crească. Vrăjâmșii lui aveau să se înmulțească, numărul amenițărilor și al intimidărilor la fel. Ieremia știa că un idol era tot una cu nimic. Dar ispita lui avea fie tocmai să se încreadă în oamenii care l-ar putea proteja: în Iosia, în rudele lui de la Templu, în oamenii de bine din popor etc. Domnul îl previne pe Ieremia ca în perioada tulbure ce va urma, în conflictele ce vor urma, să nu se încreadă pentru izbăvire în oameni, ci doar în Domnul. Domnul va lucra prin oameni pentru a-l izbăvi după cum vom vedea mai târziu.

Dar încercarea lui Ieremia trebuie să rămână nestrămutată în Domnul. Căci din teama de a pieri ar putea căuta sprijin la oameni, dar tocmai făcând acest lucru s-ar îndepărta de încrederea în Domnul și s-ar despărți de SINGURA Sursă care l-ar putea proteja și astfel ar pieri. Domnul îi aduce aminte din nou că promisiunea protecției Sale este CONDIȚIONATĂ de încrederea deplină a inimii lui Ieremia în el. Domnul știa că Ieremia nu va căuta sprijin la idoli străini și nici nu se va teme când cei din popor vor face tot felul de descântece și vrăjitorii și ritualuri oculte pentru a chema blestemul și moartea asupra lui. Aici Ieremia era întărit de mesajul primit în capitolul 10. Dar inima sa avea să fie ispitită să caute ajutor la omul vizibil. Domnul știa că va urma o perioadă grea cu mulți dușmani și multe amenințări. Și Domnul îl înștiințează MAI DINAINTE ca nu cumva să caute izbăvirea la oameni, să-și caute aliați în popor etc. Încrederea în om e în cele din urmă un IDOL urâcios care nu doar că va împiedica manifestarea protecției divine asupra Lui, dar Îl va întoarce pe Dumnezeu Însuși împotriva lui! Grija lui Ieremia nu trebuie să fie propria sa protecție, ci singura sa grijă trebuie să fie propria inimă, ca ea să se încreadă deplin doar în Domnul! Căci dacă se va încrede în Domnul protecția va veni de la sine prin puterea Domnului. Dar dacă se va preocupa de propria sa protecție, va neglija încrederea în Domnul și va fi lipsit de protecția Acestuia! O grijă excesivă pentru protecția noastră fizică și spirituală ne defocalizează de la împlinirea condiției pe baza căreia Domnul ne poate proteja. Nu noi suntem responsabili de procesul păzirii și rodirii pomului. Protecția noastră fizică și spirituală NU este în puterea noastră. Ea este sfera de responsabilitate a Domnului. Dar ca puterea Sa să ne poată proteja fizic și spiritual noi trebuie să ne sprijinim numai pe El!

17:9 – Inima este nespus de înșelătoare

În v.9 avem reacția lui Ieremia la cuvintele Domnului de mai sus. Mă bucur din nou, căci iarăși reacția lui Ieremia dovedește că el începe să se sincronizeze cu planurile Domnului. Am văzut în capitolul 16 cum Ieremia întrezărește funcția sa de prooroc al neamurilor. Acum Ieremia pare să întrezărească cât de adânci și ascunse sunt bolile inimii, atât a inimii poporului, cât și a propriei inimi. Reacția sa s-ar putea explica astfel:

Doamne, e adevărat că cei ce se încred în idoli și în oameni vor pieri și cel ce se încrede în Domnul va fi mântuit, DAR inima este nespus de înșelătoare.... toți Te avem pe Tine pe buze și declarăm că ne încredem doar în Tine, dar în adâncul inimii avem mulți idoli și ne bazăm de fapt pe oameni și pe alte sisteme vizibile. Cu toții suntem de acord cu mesajul Tău de mai sus, dar cine își cunoaște idoli ascunși ai inimii? Inima noastră e așa de înșelătoare încât ne păcălește și pe noi înșine. Și este atât de rea. Nu doar înșelătoare, dar și rea. Este REA pentru că ea iubește atât de mult idoli și nu vrea să renunțe la ei. Este ÎNȘELĂTOARE pentru că își ascunde atât de bine idoli la care nu vrea să renunțe. Ea este idolatră până în măduvă, dar în același timp se amăgește pe sine ascunzând acești idoli de propria rațiune și conștiință. Folosește zeci de mecanisme de apărare pentru a nega idolatria și a se convinge pe sine că de fapt ea este cu Domnul. Și vorbesc nu doar despre inima poporului, ci în primul rând despre inima mea... Credeam ca era cu totul pentru Tine... dar doar când M-ai pedepsit am început să înțeleg cât de departe era de Tine și câți idoli ascunși zăceau în sufletul meu, câte temeri false și

câte dorințe care nu-Ți erau subordonate Ție! Poporul prin fățarnicia lui m-a înșelat. Apoi propria inimă prin fățarnicia ei m-a înșelat. Doamne, cine poate să CUNOASCĂ ce zace în adâncul unei inimi?

E interesant să consultăm și alte traduceri:

- Inima este nespus de înșelătoare și fără nici o speranță de vindecare: cine poate să o cunoască? *Eu, Domnul, cercetez inima, Eu încerc rărunchii, ca să dau fiecăruia după căile lui, după rodul faptelor lui.* (traducerea literală)
- Inima este mai înșelătoare decât orice (lucru) și fără leac. Cine o poate înțelege? *Eu, Domnul, cercetez inima și examinez mintea, ca să răsplătesc pe om după comportamentul său, după ceea ce merită faptele lui.* (NIV)
- Mai înșelătoare decât toate lucrurile este inima omului, este fără leac; cine o poate înțelege/cunoaște? *Doar Eu Domnul probez mintea și testez inima, să răsplătesc fiecăruia după căile lui, după meritul faptelor sale.* (The New American Bible)

Deci Ieremia ajunge la concluzia că inima este FĂRĂ LEAC, că nu este vindecare pentru ea. Iată că Ieremia care tot spera la vindecarea poporului și care se tot gândea că nu mai este nici un doctor, ajunge la concluzia că BOALA inimii este atât de ADÂNCĂ încât nu poate fi vindecată. Omul nici măcar nu POATE înțelege INIMA. Cum ar putea să o și vindece? El nu întreabă cine poate vindeca inima, ci cine o poate măcar înțelege? Oricum cel care o poate înțelege ar mai avea șanse să o și vindece, deși înțelegerea unei boli nu garantează și găsirea leacului potrivit.

17:10 – Răspunsul Domnului: Eu, Domnul, cercetez inima...

Domnul răspunde întrebării lui Ieremia. Am observat până acum că Domnul răspunde de fiecare dată când Ieremia întreabă. Domnului îi place să fie întrebat și răspunde cu bucurie celui cu inima curată. Răspunde la vremea potrivită, răspunde celui cu inima smerită și zdrobită. O problemă este când nu avem nimic de întrebat, când nu avem întrebări legate de caracterul Domnului, de planurile Lui în istorie. Și nu avem întrebări fie că nu ne interesează creșterea în cunoaștere, fie pentru că DEJA știm, DEJA avem răspunsurile. Cine nu are ÎNTREBĂRI legate de Domnul și planurile Lui este un nebun care merge la moarte. Nu poți să te frământăți cu cunoașterea Domnului și să nu apară sute, mii de întrebări.

Domnul îi răspunde deci lui Ieremia: Eu Domnul cercetez INIMA. Deci NU OMUL, ci doar Domnul poate cunoaște adâncimile INIMII. Interesant este faptul că Domnul nu spune *Eu, Domnul, cunosc INIMA sau VINDEC inima*, ci *Eu Domnul cercetez, încerc, examinez inima*. Desigur, Cel care examinează inima o și cunoaște, o și înțelege. Dar formularea sugerează că Domnul examinează inima tocmai pentru a o CUNOAȘTE, tocmai pentru a AFLA ce este în ADÂNCUL ei. Întrezărim câteva lucruri:

1. Inima este atât de complexă, încât DOAR DOMNUL o poate examina, o poate sonda, o poate cerceta, o poate cunoaște în profunzime și cu adevărat. Nici un om nu este calificat pentru acest proces. Nici măcar deținătorul inimii nu cunoaște adâncimile inimii sale, nu-și cunoaște întru totul inima și nici nu o poate sonda. Pur și simplu este o SLUJĂ mult prea grea pentru noi. Suntem total necalificați. Ne lipsesc INSTRUMENTELE, ne lipsesc INFORMAȚIILE, ne lipsește DISCERNĂMÂNTUL, ne lipsește capacitatea de a înțelege anumite fenomene și legități ale inimii, ne lipsește tăria emoțională de a încerca o inimă, ne lipsește puterea de a vedea, accepta adevărul despre adâncimile inimii, ne lipsesc MULTE alte lucruri. Inima este ceva mult mai complex decât ne imaginăm; ea are mecanisme și legități despre care habar nu avem și nici nu vom avea vreodată pe acest pământ. Inima are o mulțime de conexiuni și relaționează cu o multitudine de forțe, variabile, puteri despre care nu avem prea mult habar. Amintim doar de spița de neam, de componenta genetică, biologică, de lumile spirituale, de alegerile făcute de strămoșii noștri, și de noi înșine, de Dumnezeu Însuși, de îndurarea și dreptatea Sa, de semenii din jurul nostru, de rolul hotărât de Domnul pentru noi în planul Lui... Suntem deci COMPLET ignoranți și complet INCAPABILI în a cunoaște, cerceta, înțelege în profunzime propria inimă... și cu atât mai mult inima altora. Doar Domnul poate cerceta INIMA cu adevărat și în profunzime! Deci doar la El este și speranța vindecării, atât pentru inima noastră, cât și pentru inima altora. Cel care crede că se poate vindeca singur este nebun. Dar cel care crede că poate vindeca inima altora este și mai nebun!

2. Dumnezeu are o pasiune să cerceteze inimile oamenilor. El pare a nu se baza pe ATOTCUNOAȘTEREA SA, ci El Însuși acceptă un proces misterios și fascinant de explorare a inimii oamenilor, de cercetare și de testare a inimii lor. În cele din urmă Cel care CUNOAȘTE TOTUL, vede și tot ce este în inima unui om. El vede TOTUL și nimic nu poate fi ascuns înaintea privirii Sale. Nici o faptură nu este ascunsă de El, ci TOTUL este GOL și DESCOPERIT înaintea ochilor Aceluia cu care avem de a face (Evrei 4:13). Ne aducem aminte de Ps.139 și de atotștiința Domnului. El vede TOTUL în trecut, prezent și viitor. Dar într-un mod interesant, măcar că vede TOTUL, Domnul pare a se apropia de inimă pentru a o EXAMINA, pentru a o descoperi. Să ne amintim de câteva pasaje celebre despre acest subiect:

1. Să păziți și să împliniți toate poruncile pe care vi le dau astăzi, ca să trăiți, să vă înmulțiți și să intrați în stăpânirea țării pe care a jurat Domnul că o va da părinților voștri.

2. Adu-ți aminte de tot drumul pe care te-a călăuzit Domnul Dumnezeul tău în timpul acestor patruzeci de ani în pustiu, ***ca să te smerească și să te încerce, ca să-ți cunoască pornirile inimii și să vadă dacă ai să păzești sau nu poruncile Lui.***

3. Astfel, te-a smerit, te-a lăsat să suferi de foame și te-a hrănit cu mană, pe care nici tu n-o cunoșteai și nici părinții tăi n-o cunoscuseră, ***ca să te învețe că*** omul nu trăiește numai cu pâine, ci cu orice lucru care iese din gura Domnului

trăiește omul.

(Deut.8:1-3)

30. Tot Ezechia a astupat și gura de sus a apelor Ghihon și le-a adus în jos, spre apus de cetatea lui David. Ezechia a izbutit în toate lucrările lui.

31. Însă, când au trimis căpeteniile Babilonului soli la el să întrebe de minunea care avusese loc în țară, ***Dumnezeu l-a părăsit ca să-l încerce, pentru ca să cunoască tot ce era în inima lui.***

(2 Cronici 32:30-31)

23. ***Cercetează-mă, Dumnezeule, și cunoaște-mi inima! Încearcă-mă și cunoaște-mi gândurile!***

24. ***Vezi dacă sunt pe o cale rea, și du-mă pe calea veșniciei!***

(Ps.139:23-24)

Observăm câteva lucruri:

- a) Domnul orchestrează diferite CONTEXTE pentru a scoate la iveală prin FAPTELE omului pornirile ascunse ale inimii omului.
- b) *El face acest lucru pentru a cunoaște TOT ce este în inima unui OM.*
- c) El face acest lucru pentru a-l conștientiza pe OM de adâncurile inimii lui și pentru ca apoi să-l ÎNVEȚE, să-l corecteze, să-l ferească de drumurile care duc la moarte și să-l îndrepte spre căile care duc la viață.
- d) El face acest lucru pentru a RĂSPLĂȚI fiecăruia după căile lui, după rodul faptelor lui, după ceea ce merită faptele lui.

Desigur suntem de acord cu punctele a, b și d. Iar legat de punctul d) observăm că Domnul nu va răsplăti fiecăruia după adâncurile inimii lui, ci după ***faptele lui***. Fapta trădează inima omului, demască pe om. Și o face cu claritate înaintea lui însuși, înaintea oamenilor din jur, înaintea îngerilor și demonilor. Înțelegem RAȚIUNEA judecății după fapte. Dar și aici sunt câteva nuanțe pe care le vom judeca mai târziu. Însă elementul cel mai greu de procesat este punctul c): ca Domnul să cunoască TOT ce este în inima lui Ezechia. Oare nu cunoaște El mai dinainte ce este în inima omului? Oare nu știa El mai dinainte și ce fapte avea să facă Ezechia? Desigur! Și atunci cum să înțelegem această expresie? De ce mai apare ea în Scriptură? Ce ascunde ea? Ne aducem aminte de Genesa 6 când Domnul S-a întristat căci toate pornirile inimii omului sunt doar spre rău. Și Domnului I-a părut rău că a făcut pe om. Dar Domnul NU ȘTIA MAI DINAINTE de aceste porniri? Domnul nu ȘTIA mai dinainte ce va face omul? Desigur că DA! Dar se pare că alături de atotștiința Domnului, în Domnul este o capacitate tainică de a trăi prezentul revelației ca PREZENT. În această dimensiune, Domnul poate fi surprins, poate fi dezamăgit, poate fi întristat. Dar cele două dimensiuni sunt ACTIVE simultan, de unde și

echilibrul din sânul dumnezeirii. Isus prin întruparea Sa ne-a arătat că Domnul poate renunța la Atotștiința Sa, căci *Fiul nu cunoaște ziua și ceasul acela ci doar Tatăl*, măcar că *tot ce este al Tatălui este și al Fiului*. Dumnezeu nu vrea să ascundă de Avraam drumul Său către Sodoma, căci *Îl cunoaște pe Avraam și știe că Avraam va porunci fiilor lui să urmeze calea Domnului* (Genesa 18). Dar în același timp Domnul pune pe Avraam la încercare și-i cere să-l jertfească pe Isaac și de-abia DUPĂ ce Avraam e gata să-l jertfească pe Isaac, Domnul exclamă: *Să nu pui mâna pe băiat și să nu-i faci nici un rău, căci ȘTIU ACUM că te temi de Dumnezeu, întrucât nu ai cruțat pe fiul tău, pe singurul tău fiu pentru Mine* (Genesa 22). Or Genesa 22 este DUPĂ Genesa 18! Pe de o parte Dumnezeu îl cunoaște pe Avraam și știe astfel că Avraam va urma calea Domnului, dar pe de altă parte după mai mulți ani îl încearcă pe Avraam și de-abia după ce Avraam ia testul, Domnul îi spune că de-abia ACUM îl cunoaște cu adevărat și știe tot ce e în inima sa. Și jură pe El Însuși zicând: *Cu adevărat te voi binecuvânta și te voi înmulți!* În Genesa 18 ni se descoperă o fațetă din inima Domnului, iar în Genesa 22 o altă fațetă? E vorba de cele două fațete menționate mai sus care sunt active simultan, dar care sunt descoperite separat? Tot ce este posibil... Căci cine poate cunoaște inima Domnului? Cine poate cunoaște adâncurile inimii Lui? Putem doar prin Duhul Lui să întrezărim de departe câte ceva din dumnezeire și să ne minunăm, și să ne uimim. Și, *Doamne, ferește-ne de nebunia de a zice: Da, acum am înțeles!* Înțelegem doar în parte, doar un MARE puțin... și de fapt așa va fi toată eternitatea.

Cel ce cunoaște totul, se apropie de inima omului ca și cum nu ar cunoaște-o. Se apropie cu fascinația și curiozitatea unui mare Cercetător. Căci în cele din urmă omul creat după chipul Lui, este un explorator înnăscut. În cele din urmă CURIOSITATEA și dorința de a CUNOAȘTE nu vin tot din El? Se pare că Domnul nostru este un Dumnezeu curios, este un Dumnezeu căruia îi place să exploreze, să cerceteze. Și din tot Universul creat de El, obiectul cercetărilor Sale este INIMA OMULUI. Și zi și noapte, privește la INIMILE tuturor oamenilor. Le cântărește și le examinează clipă de clipă. Se întreabă ce ascund toate aceste inimi. Și-ar dori ca să găsească în aceste inimi CREDINȚĂ, încredere deplină în El, frică de Domnul și iubire de Domnul autentică. O, cât își dorește acest lucru. Și pentru A AFLA, orchestrează tot felul de CONTEXTE. Da, el încearcă inima omului CLIPĂ de CLIPĂ și nu dă inimii nici un răgaz. El este EXPERT în a scoate la iveală adâncurile inimii. Și face acest lucru cu mare înțelepciune. Pe de o parte o face cu fermitate și pare să nu țină cont de durerea NECESARĂ ca ascunzișurile inimii să iasă la iveală. Măcar că nu-I place să aducă necaz peste fiii oamenilor și nu-I place să-i întristeze, aduce cu hotărâre și fermitate în viața lor necazuri din cele mai grele. Dar în același TIMP calibrează necazul astfel încât INIMA aflată pe masa de operație să nu moară, să nu moară nici dimensiunea ei fizică și nici dimensiunea ei spirituală. Calibrarea e perfectă și din alte puncte de vedere. Inima pusă pe masa de operație e lăsată liberă. Ea poate recunoaște boala care e scoasă la iveală din adâncurile ei, dar la fel de bine o poate nega. Ea poate lua testul, dar la fel de bine îl poate pica. În același timp Domnul e plin de gingășie, și e un Domn al mângâierii. El pregătește DINAINTE inima pentru necazurile prin care va trece, și apoi știe să o MÂNGĂIE atât în necaz cât și DUPĂ necaz. Cel ce face RANA, e și Cel care o vindecă. Inima poate UITA necazul din trecut, pentru a putea trece prin NOI necazuri. Și Domnul vrea din toată

inima că INIMA examinată să ia testele, să se lase vindecată, preschimbată. Domnul vrea să găsească în inima omului disponibilitatea de a se lăsa vindecată. Domnul vrea să mai găsească disponibilitatea credinței. Și sunt tot felul de teste. Sunt teste care scot la iveală BOLI adânci ale inimii, ca în cazul lui Iov. Aici e nevoie mai întâi de un faliment, ca să poată apărea vindecarea. Căci doar prin faliment boala e scoasă la iveală. Sunt alte teste care scot la iveală nestemate ascunse ale inimii, disponibilități de a crede și de a asculta de necrezut, ca cea din viața lui Avraam la jertfirea lui Isaac. Adesea același test scoate la iveală și boli ascunse, și nestemate ascunse. Uneori inima omului trebuie trecută prin cuptorul de foc... Inima omului este efectiv ruptă în bucățele pentru ca un anumit tip de ZGURĂ ascunsă și adâncă să poate fi curățită... ca apoi Domnul să RECOMPUNĂ cioburile la loc, să refacă inima pe care a zdrobit-o în bucăți, dar acum fără acea zgură adâncă... Desigur nu putem epuiza aici diversitatea testărilor și a vindecărilor inimii. Putem doar să ne minunăm de acest aspect din inima Domnului. Nu uita că chiar azi, El privește atent la inima ta și vrea să te cunoască și mai mult. Contextele sunt deja pregătite. Vrea să vadă ce iese la iveală, și cum reacționezi tu față de ceea ce va ieși la iveală. Și El așteaptă cu sufletul la gură, SPERÂND să reacționăm ca Avraam de altădată, sperând că va putea fi BUCURAT și UIMIT din nou de disponibilitatea de neînțeles a țărânei de a se încrede până la capăt în Cel nevăzut, sperând că ne va PUTEA binecuvânta și mai mult DUPĂ ce vom lua testele ce ne stau înaintea, sperând că ne va putea pregăti astfel pentru TESTE și mai mari care vor aduce cu ele BINECUVÂNTĂRI și mai mari. El ne va RĂSPĂLĂTI după faptele noastre. Cu cât fapta e mai măreață, cu atât binecuvântarea e mai mare. În cele din urmă diavolul, demonii, dușmanii, firea pământescă, pierderile, necazurile, sunt un simplu decor. A ne focaliza pe acestea, a da vina pe ele, a le băga prea mult în seamă nu ne onorează ca înțelepți. Este ca și cum ți-ai aținti privirea spre rama tabloului și tabloul însuși ar rămâne în ceață. Deci toate acestea sunt doar un simplu decor, rama unui tablou. În acest tablou descoperim un Dumnezeu curios și dornic să ne binecuvinteze care ne ÎNCEARCĂ inima. Problema nu este între noi și diavol, între noi și semeni, între noi și noi înșine... Căci dacă Șimei ne blastămă este pentru că Domnul i-a poruncit să ne blesteme. Problema rămâne doar între noi și Domnul care ne încearcă inima. El ne privește în ochi, iar noi Îl privim adânc în ochi. Avem deplină încredere în El? Iată adevărata întrebare. Răspunsul va fi scris de viața noastră, de alegerile și faptele noastre.

Am văzut cum Domnul a orchestrat diferite contexte în viața lui Ieremia pentru a scoate la iveală idoli ascunși ai inimii. Domnul face această lucrare de cercetare a inimii. Noi ne smerim și ne recunoaștem limitele de a ne cerceta propriile inimii și inimile altora. Această limită ne ține smeriți și ne provoacă la încredere în Domnul. El ne cheamă să fim conlucrători cu El în primul rând în cercetarea propriei inimii, așa cum se roagă David în Ps.139. Dar sunt situații când suntem chemați să conlucrăm cu El și în cercetarea inimii altora. Domnul orchestrează diferite contexte în viața aproapelui nostru ca să iasă prin faptă ce este ascuns în inima sa. Uneori ies la iveală nestemate, alteori boli adânci. În funcție de situație, de caz, suntem chemați să reacționăm într-un fel sau altul față de ceea ce Domnul a scos la iveală din adâncul aproapelui nostru. Apoi sunt situații când suntem oameni ai lui Dumnezeu care au conlucrat conștient cu

Domnul pentru a TESTA inimile aproapelui lor. Ne aducem aminte cum Iosif a testat pe frații lui înaintea de a le descoperi adevărata sa identitate. Înțelepciunea lui Solomon constă în aceea de a crea contexte prin care adâncul ascuns al inimii să iasă la iveală. El astfel încearcă pe cele două curve și apoi încearcă și pe Șimei. În Biserică caracterul unui slujitor se testează în timp, în relații și în încercări cum am comentat și în Matei cap.7 (după roadele lor îi veți cunoaște). Pavel ne spune despre diaconi: *Trebuie să fie cercetați ÎNTĂI și numai dacă sunt fără prihană, să fie diaconi* (1 Tim.3:10).

Eram datori cu comentarea unei nuanțe. Am insistat că Domnul cercetează inima pentru a răsplăti fiecăruia după FAPTELE lui. Astfel, Avraam este socotit neprihănit nu doar prin credință, ci și prin fapte. În Genesa 15, Avraam nu întreprinde nici o acțiune, ci în adâncul inimii lui CREDE promisiunea divină. Și Dumnezeu vede acest lucru în ADÂNCUL lui și pe baza acestei CREDINȚE este socotit neprihănit și încheie un legământ cu el. Dar apoi în Gen.22, același Dumnezeu îl testează pe Avraam. Credința sa autentică din adâncul inimii iese la iveală prin ACȚIUNEA de a-l jertfi pe Isaac. Pe baza acestei ACȚIUNI Domnul confirmă că va împlini promisiunile față de Avraam. Astfel, Avraam nu este socotit neprihănit doar prin credință, ci și prin fapte. Domnul vede ce este în adâncul inimii, dar vrea să scoată acel lucru la iveală prin fapte ce nu pot fi contestate de nimeni. În acest context ne întrebăm dacă îngerii sau demonii au această capacitate de a vedea ce este în adâncul inimii omului. Ne gândim că această capacitate există dar e limitată și nicidecum nu se poate compara cu capacitatea desăvârșită a Domnului de a vedea TOT ce este în inima omului. În cele din urmă disputa din Iov capitolul 1 dintre Dumnezeu și satana are în vedere tocmai ce este în ADÂNCUL inimii lui Iov, tocmai autenticitatea devotamentului INIMII lui Iov față de Domnul. Domnul vedea cu claritate TOT ce era în inima lui Iov. Dar se pare că nici diavolul și nici îngerii nu vedeau cu aceeași claritate. Căci dacă s-ar fi văzut, ce rost ar mai fi avut polemica și desigur, ce sens ar mai fi avut demonstrația care a urmat. Și s-a găsit o singură SOLUȚIE pentru a se arăta ÎNAINTEA ÎNTREGULUI CER ce era cu adevărat în inima lui Iov: testarea lui Iov și REACȚIA, FAPTELE lui IOV din acea încercare. Și Domnul a câștigat disputa. S-a dovedit că a avut dreptate când a afirmat despre Iov că este cu adevărat un om neprihănit, care se teme de Domnul și se abate de la rău. I s-a luat tot, și el tot a lăudat Numele Domnului. FAPTA lui IOV a adus slavă Domnului înaintea lumilor spirituale. Pe de altă parte știm că vom fi judecați pentru fiecare GÂND. Pavel afirmă cu privire la ziua judecării:

14. Când Neamurile, măcar că n-au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, care n-au o lege, își sunt singuri lege;

15. și ei dovedesc că lucrarea Legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta *mărturisește cugetul lor și gândurile lor, care sau se învinovătesc sau se dezvinovătesc între ele.*

16. Și faptul acesta se va vedea în ziua când, după Evanghelia mea, Dumnezeu va judeca, prin Isus Hristos, *lucrurile ascunse ale oamenilor.*

(Romani 2:14-16)

În ziua judecării deci se va da cortina și se vor vedea alături de acțiunile noastre vizibile TOATE gândurile, atitudinile și motivațiile noastre. Dar se pare că alături de această perspectivă, există și aceea legată de scoaterea la iveală a gândurilor ascunse ale inimi prin ACȚIUNI concrete, vizibile, ce nu pot fi contestate de nimeni. În cele din urmă și GÂNDUL poate fi considerat tot o acțiune. Iov l-ar fi putut blestema pe Dumnezeu în GÂND, și acest lucru tot ar fi fost probabil VIZIBIL pentru lumile spirituale. Există deci legitatea că din prisosul inimii vorbește gura și că răutatea clocită în interior nu se poate să nu se manifeste în afară în chip vizibil. Pe de altă parte și gândul este tot o faptă, iar orice faptă include gânduri, motivații, atitudini. Astfel acțiunea vizibilă își are rolul ei în procesul judecării unui om, dar și gândurile sale ascunse vor fi scoase cu totul la iveală în ziua judecării.

17:11-12 – Bogățiile nedrepte versus Adevărata Bogăție

E foarte interesant v.11. De ce apare el tocmai acum după v.10 și pare parte a răspunsului Domnului la întrebarea lui Ieremia din v.9? Ar putea fi o legătură cu v.2? Legat de v.2 alte traduceri propun varianta: *Chiar și copiii lor se gândesc la altarele lor și la idoli.* Această traducere ne aduce aminte de capitolul 16, și de porunca dată lui Ieremia să nu aibă copii în acel popor. Facem o paralelă cu Numeri 14 când Moise cere din nou ca Domnul să oprească judecata istorică asupra lui Israel și Domnul iartă cum a cerut Moise dar Se jură că toată acea generație va muri în pustie, după cum s-a și întâmplat. Cu alte cuvinte judecata nu vine printr-un eveniment violent lovind și în cei mici și în cei mari. Judecata vine lent și lovește doar în cei mari. Copiii sunt cruțați. Lor li se dă o șansă. Și știm din Deuteronom și Iosua că ei au răspuns pozitiv acestei șanse. Ei au urmat exemplul lui Moise și nu pe cel al părinților lor! Și cel mai frumos exemplu este dat de fiii lui Core, care s-au depărtat de proprii lor părinți și astfel nu au murit împreună cu ei (vezi Numeri 16), și știm apoi că acești fii ai lui Core au devenit autorii unor psalmi atât de frumoși care au devenit parte din revelația scrisă a Vechiului Testament. Dar acum în Ieremia situația e alta. Copiii părinților idolatri nu mai au în ei disponibilitatea schimbării care era în inima copiilor celor lepădați în Numeri 14. Ei urmau calea părinților lor, ajungând chiar mai rău decât aceștia. Secolele de infidelitate a lui Israel au stricat sămânța poporului, au infectat fântâna genetică a națiunii! Iată de ce Ieremia trăiește într-o altă vreme decât cea a lui Moise, iată de ce mijlocirea lui Moise topește o judecată istorică fără pocăința poporului, dar mijlocirea lui Ieremia nu mai are același succes. În cazul lui Ieremia doar POCĂINȚA NAȚIUNII mai putea opri judecata istorică, violentă care avea să se abată peste tot poporul. Dar această posibilitate pare a fi doar teoretică, căci după Manase poporul e prea împietrit. V.11 s-ar putea lega de v.2 nu prin tema COPIILOR ci prin TEMA idolatriei. Le fel cum încrederea în OM era un IDOL, la fel și încrederea în BANI era un idol la fel de periculos. Într-adevăr, privind în zilele noastre, măcar că nu avem idoli de piatră la care să ne închinăm, ne punem atât de mult încrederea în oameni și în bani. Încrederea în noi înșine (în inima noastră), încrederea în semeni și încrederea în bani sunt trei IDOLI feroce cu care trebuie să luptăm. Ei erau prezenți și în vremea lor, și de regulă un idol cheamă alt idol și tot așa. Cel care se închina lemnului și pietrei, în mod cert se făcea rob vizibilului și minciunii, și se încredea și în sine, și în oameni și în bani. Și IDOLUL nu doar că te

robește, nu doar că te chinuie, dar te face să trăiești după zicala: scopul scuză mijloacele. Închinarea la idoli de piatră includea elemente idolatre legate de perversiuni sexuale, de aducerea de jertfe umane, de consumul excesiv de vin sau de substanțe cu efect de drog. Idolul te chema către sine pe o cale IMORALĂ. Nu doar IDOLUL era ceva IMORAL în sine, dar și calea către el era imorală. Astfel orice IDOL te va face mai devreme sau mai târziu să faci compromisuri morale. Când BANUL devine un IDOL, calea prin care aduni BANI nu mai contează. CÂND semenul devine un IDOL calea prin care îi obții aprecierea nu mai contează. Când EUL este idol, calea prin care obții SLAVĂ nu mai contează. Astfel, v.11 ar aduce în discuție un alt IDOL ascuns, diferit de idolul de piatră sau de lemn. Astfel, am putea avea următoarea posibilă legătură între tablouri:

- a) V.1-4 – Incriminarea IDOLATRIEI clasice (idoli de piatră)
- b) V.5-11 – Incriminarea IDOLILOR ascunși ai inimii, și anume:
 - Încrederea în SEMEN/OM (v.5-8)
 - Încrederea în SINE (v.9-10)
 - Încrederea în BANI (v.11-12)

Astfel, v.11 nu ar continua tema din v.10, ci ar dezvolta o temă nouă legată de încrederea în BANI. Și observăm că în tratarea celor trei teme, apare și SOLUȚIA. Idolul este pus în contrast cu ÎNCREDEREA în Domnul, și avem astfel:

- Încrederea în Om versus încrederea în Domnul.
- Încrederea în sine versus încrederea în Domnul care cercetează INIMA.
- Încrederea în BANI, versus încrederea în Domnul, adevărata bogăție.

Astfel s-ar explica rostul versetului 12:

- Scaun de domnie, plin de slavă, înălțat de la început, loc al Sfântului nostru Locaș!

Ieremia își ia privirile de pe bogățiile fizice și privește spre adevărata bogăție, care este Domnul.

17:13-18 – Rugăciunea lui Ieremia sau Ieremia cercetându-și propria inimă în fața revelației primite

Finalul acestui capitol ne confirmă că Ieremia este pe drumul cel bun. El pare a lua mesajul primit pentru popor și să-și cerceteze propria sa inimă în fața acestui mesaj. El pare că începe a lăsa poporul Domnului în mâna și în grija Domnului, și să fie mai atent la ceea ce vrea

să îi transmită Dumnezeu lui prin revelația primită. De fapt Domnul îl atenționează cu privire la acești trei idoli ascunși ai inimii: încrederea în om, în sine și în bani. El avea să treacă prin momente dificile când numărul vrăjmașilor avea să se înmulțească, când numărul pedepselor peste țară (foamete, sabie, ciumă), avea să crească. Criza avea să se accentueze. Siguranța sa fizică avea să fie pusă în pericol. Crizele aveau să urmeze în lanț: criză economică, criză socială, criză în relații. Criza avea să lovească în nevoile de bază ale lui Ieremia. Viața sa fizică avea să fie pusă în pericol prin amenințările vrăjmașilor din popor, prin amenințările vrăjmașilor vrăjmașilor lui din popor (oștile babiloniene), prin lipsa de apă și de mâncare în țară, prin capcanele diverse ale celor ce voriau să-i ia viața. Și în astfel de situații de criză căutam aliați în lumea vizibilă. Desigur căutam SEMENI și BANI ce ne pot ajuta. Și desigur ne încredem în discernământul nostru, în soluțiile noastre, în metodele noastre, în inteligența noastră etc. Domnul îi atrage atenția lui Ieremia că toate aceste alianțe străine sunt IDOLI, și că tocmai acești IDOLI prin care caută izbăvirea îl vor depărta de Singurul care îi poate da izbăvirea: Domnul! Finalul capitolului ni-l arată pe Ieremia ca unul care caută în Domnul izbăvirea, și iată căp Domnul:

- Este BOGOȚIA (slava, lauda lui)
- Este Cel care-l Vindecă și care-l mântuiește,
- Este Cel care-l izbăvește din mâna vrăjmașilor lui.

El pare să înțeleagă că Domnul îl cheamă pe el să fie copacul care dă rod și în vreme de secetă. Să nu uităm de SECETA fizică din capitolul 14 care e posibil să fie încă prezentă în țară când primește revelațiile din cap.17. El pare să înțeleagă că Domnul este Izvorul, singurul Izvor, care-l poate ajuta să dea rod și în timpul secetei, și că toți cei ce părăsesc acest Izvor vor fi dați de rușine. Îmi place mult v.14. Aici, în sfârșit, se pare că Ieremia se vede cel bolnav care are nevoie să fie vindecat. El deja a învățat să privească spre bolile propriei inimi, și să nu se mai lase sedus de bolile din inima poporului. El este cel bolnav care are nevoie să fie vindecat. El este cel păcătos care are nevoie să fie mântuit. Și doar Domnul îl poate vindeca de încrederea în semeni, în bani și în sine. Și doar Domnul îl poate ajuta să se încreadă doar în El. Iată cât de bine i-a prins lui Ieremia pedeapsa Domnului din cap.15, criza din cap.15, fermitatea și muștrarea Domnului din cap.15. Fără această PEDEAPSĂ nu se putea trezi, nu putea fi făcut părtaș sfințeniei Lui, nu putea fi vindecat de propria sa fățarnicie (vezi Evrei 12). A fost greu, a fost dureros, dar atât de binevenit acel episod din viața lui Ieremia. Cu adevărat Domnul pedepsește pe cel pe care-l iubește!

În conflictul cu vrăjmașii lui, Ieremia caută la Domnul izbăvirea. El cere să rămân DEMN în fața vrăjmașilor lui. Dar oare nu Domnul îl chemase către această demnitate în 15:19? Acum Ieremia cere ca să rămână cu ajutorul Domnului în această demnitate: *nu el să roșească ci ei, nu el să tremure, ci ei*. Dar de unde era CONFLICTUL? De la Cuvântul Domnului, căci ei spuneau: *Unde este Cuvântul Domnului? Să se împlinească dar!* Dar ce spunea acest cuvânt al Domnului?

Că Domnul va aduce *JUDECATA* peste tot Israelul! Or cei din popor îl batjocoreau și spuneau că acest Cuvânt nu s-a împlinit și nu se va împlini. De asemenea îl amenințau că îi vor lua viața și-i vor face rău pentru că a proorocit minciuni. Ieremia cere ca nu el să fie făcut de rușine, și ca nu el să tremure, ci ei. Dar acest lucru se putea întâmpla DOAR prin împlinirea Cuvântului Domnului, adică doar prin aducerea judecării peste popor. Și Ieremia cere explicit acest lucru față de prigonitorii lui:

- *Adu peste ei ziua nenorocirii, lovește-i cu ÎNDOITĂ urgie!*

Ne amintim că în 16:18 Domnul Însuși anunțase că le va răsplăti ÎNDOIT păcatul și nelegiurea. Practic Ieremia cere ca judecata anunțată de Domnul să se îplinească! Dar o cere peste tot poporul? Sau o cere încă doar peste prigonitorii lui? O cere peste prigonitori. Dar oare tot poporul îl prigonea sau doar o parte din acesta? Tot poporul îi era împotriva, dar oare toți îl prigoneau? Încă nu știm. Dar Ieremia pare să fie din ce în ce mai de acord cu revărsarea judecării lui Dumnezeu. Este încă un pas făcut de Ieremia către sincronizarea cu planul lui Dumnezeu. E interesantă această expresie ÎNDOITĂ urgie. Am mai întâlnit-o și am mai comentat-o în Isaia 40:2 unde am propus câteva variante de interpretare. Această expresie o mai găsim și cu privire la judecata Babilonului în Apoc.18:6:

- Răsplățiți-i cum v-a răsplătit ea și întoarceți-i de două ori cât faptele ei. Turnați-i ÎNDOIT în potirul în care a amestecat ea!

Iată deci încă o asemănare între Ierusalimul apostat și Cruva din Apocalipsa. Dar de ce ÎNDOIT? Pare că Domnul o pedepsește de două ori mai mult decât merită. Dar poate face așa ceva un Dumnezeu drept? Expresia ar putea însemna:

- Îți voi face de două ori mai rău față de răul pe care tu l-ai făcut altora. Dumnezeu care cântărește inimile poate considera JUSTĂ o astfel de pedeapsă. Să ne aducem aminte că cel ce fura trebuia să dea MAI MULT înapoi decât a furat. Și acest lucru era total drept. Domnul poate pedepsi pe cel ce ucide fiul semenului său prin pierderea tuturor copiilor săi și să fie drept. Căci în cele din urmă ce ar putea COMPENSA pierderea celui copil ucis? Nici o pedeapsă nu va reuși să facă această compensație. De aceea, adevărata pedeapsă cu adevărat DREAPTĂ e cea eternă. Și da, suferința primită de cel păcătos va fi cu MULT mai mare decât suferința provocată de el semenilor săi în timpul vieții sale pământești. Și Domnul va rămâne 100% drept!

Ieremia aduce două argumente atunci când cere izbăvirea de vrăjmașii săi:

- N-am vrut să nu fiu păstor (sau: nu am refuzat să fie păstorul Tău/după Tine)
- Nici nu am dorit ziua nenorocirii.

Ieremia începe să înțeleagă și că promisiunile lui Dumnezeu sunt **CONDIȚIONATE**. Izbăvirea care i s-a promis nu se va împlini oricum în viața lui. El trebuie să păzească poruncile

legământului pentru a beneficia de promisiunile și binecuvântările legământului. Și astfel INVOCĂ dovezile că el a umblat pe căile Domnului. Prima dovadă este că el nu a vrut să NU fie păstor. Cred că aici se referă la faptul că Ieremia a acceptat slujba de profet. El nu s-a dus profet de capul lui, ci Domnul l-a trimis. L-a trimis să fie un fel de păstor. L-a chemat să fie un păstor peste niște oi rătăcite. L-a chemat de fapt să fie păstor al unor lupi îmbrăcați în haină de oaie. Slujba nu a fost ușoară de la început. Dar Ieremia A ASCULTAT și a accepta prin credință slujba. S-a încrezut în Domnul și a acceptat slujba. Apoi, Ieremia nu a dorit ziua nenorocirii. Și acest lucru e plăcut Domnului. Căci Ieremia nu și-a asumat rolul de călău cu sânge rece. Sunt multe pasaje din Proverbe de exemplu care ne învață să nu ne dorim răul vrăjmașului nostru, și să nu ne bucurăm în ziua nenorocirii lui. Răzbunarea este a Domnului. El o face la vremea potrivită. Dar acest Dumnezeu care Se mânie în orice vreme este și Domnul care nu vrea moartea păcătosului. Deci dacă a stat în fața judecății nu e un lucru bun, nici a dori cu ușurătate judecata nu e bun. Sincronizarea cu Domnul devine din ce în ce mai dificilă. Căci El e și iubire, e și dreptate. Trebuie să avem în vedere TOT ce este în inima Sa, și în inima noastră să fie un echilibru sfânt care să oglindească – atât cât se poate desigur – echilibrul din inima Domnului. Și Ieremia simte acest lucru și de aceea invocă acest argument înaintea Domnului. Dar în același timp, acum cere ziua nenorocirii vrăjmașilor lui... Dar face bine că cere acest lucru? Dacă faptul că IERI nu a dorit ziua nenorocirii a fost un lucru bun, poate fi AZI un lucru bun că cere ziua nenorocirii? Și poți cere ziua nenorocirii FĂRĂ să o dorești? O poți cere cu o atitudine sfântă sau nu trebuie nici să o ceri? Oare acum balanța din inima lui Ieremia se dezechilibrează în sensul opus, adică înclină prea mult spre partea opusă? Foarte posibil. Vom afla din cele ce urmează, din răspunsul Domnului la frământările sale. Ne aducem aminte de psalmii lui David în care el cere judecata. Deci cererea judecății nu este în sine o rugă ce NU trebuie făcută. Cheia o găsim tot la atitudine. Observăm că în cap.11 Domnul răspunde afirmativ cererii lui Ieremia de a aduce judecata. Dar ADAUGĂ: *în anul când îi voi pedepsi*. Ieremia cere judecata ATUNCI și ACOLO. Domnul îi vorbește despre o VREME a judecății. Cu alte cuvinte la fel cum Ieremia trebuia să țină cont de vremea ÎNDURĂRII (care apusese în istoria lui Iuda), trebuia să țină cont și de vremea JUDECĂȚII (care se apropia, dar care nu era atunci și acolo). Sincronizarea cu VREMEA din planul Domnului sau cu anotimpul din inima Domnului pare a fi marea provocare a profetului. Acesta devine confuz. Nu mai știe dacă să mijlocească sau să tacă sau dacă să ceară judecata. Confuzia însă e o etapă necesară, indispensabilă în actul învățării. Cel ce credea că știe ajunge la concluzia că NU ȘTIE nimic, deci de-abia acum e pe drumul cel bun. Aventura vindecării lui Ieremia devine din ce în ce mai interesantă. Oare ce va urma? Oare ce provocări și revelații noi îi va da Domnul? Oare cum va răspunde Ieremia? Oare va continua progresul? Oare va manifesta și regrese? Oare vor apărea la iveală boli noi? Desigur, vorbim generic despre Ieremia, căci la fel cum mesajul pentru popor era de fapt pentru inima lui, la fel și mesajul către el, este de fapt un mesaj pentru inima noastră. Ieremia cere acum judecata, dar judecata nu vine încă. Cei răi vor mai propăși. Ieremia va avea să trăiască mult timp *în mijlocul vrăjmașilor lui (vezi Ps.110:2)*. Judecata are o vreme ei. Orice lucru e frumos, e desăvârșit DOAR LA vremea lui. SINCRONIZAREA e elementul cheie. Vrăjmașii lui Ieremia aveau și ei un rol în piesa prin

care Domnul vroia să-și înalțe Numele până la marginile pământului. Rolul lor nu se încheiase încă. Mai aveau multe lucruri de făcut după planul Domnului și către slava Lui. Judecata va veni asupra lor doar DUPĂ ce-și vor fi jucat TOT rolul hotărât de Domnul. Până atunci judecata îi va mai răbda o vreme!

17:19-27 – Sfințirea Sabatului

De ce apare acum și aici acest tablou despre sfințirea Sabatului? Ce legătură are cu tablourile precedente? Ce mesaj se transmite poporului? Ce mesaj se transmite lui Ieremia? De ce păzirea unei singure porunci face posibilă împlinirea tuturor promisiunilor legământului? De ce această poruncă este tocmai Sabatul?

Observăm mai întâi că mesajul este neașteptat. El este neașteptat în primul rând pentru Ieremia. Domnul tot încearcă de ceva vreme să-l convingă că acum este vremea judecății pentru poporul Lui. Ieremia pare că începe să priceapă acest lucru. Și în acest context Domnul promite că va izbăvi poporul, că nu-l va mai pedepsi dacă acesta păzește o singură poruncă din Lege: Sabatul. Ce fel de pedagog este Domnul? Ieremia în sfârșit începe să se alinieze față de direcția judecății, și Domnul vine cu o promisiunea izbăvirii. Ce să mai înțeleagă Ieremia? El câștigă mari curățiri și își dezlipise inima de visul de a salva poporul și de avea o viață normală în mijlocul poporului, și acum Domnul vine cu un mesaj care nu face decât să reactiveze aceste vise și dorințe din inima lui Ieremia. Despre ce să fie vorba? Oare nu cumva deja inima lui Ieremia începea să se încline prea tare către direcția judecății? Așa se pare. În cele din urmă suntem predispuși spre extreme, și problema cea mai dificilă a noastră este tocmai atingerea echilibrului. Și atunci când e vorba de relația dintre îndurarea și judecata lui Dumnezeu, aici echilibrul este cel mai greu de atins. Este deci firesc ca acum Ieremia să meargă spre cealaltă extremă. Domnul nu vine cu acest mesaj pentru a da apă la moară vechilor sale vise idolatre care nu se potriveau cu VREMEA din planul Domnului, ci pentru a-l echilibra, pentru a-l feri de cealaltă extremă. Cred că lui Ieremia nu i-a venit să creadă ce a auzit urechilor în mesajul din 17:19-27. Desigur el a stârnit o mulțime de întrebări în inima lui Ieremia, ceva de genul: *Doamne, nu mai înțeleg nimic. Când sunt pentru iertare, Tu ești pentru judecată, și când sunt pentru judecată Tu ești pentru iertare! Tu pari să fii mereu pe altă lungime de undă. Pari să Te poziționezi exact pe polul opus în care mă așez eu. Ești Tu oare așa de schimbător? Vrei să te joci cu mine? Vrei doar să mă faci de rușine și să îmi arăți că nu reușesc să prind frecvența Ta?* Deja intuim că Ieremia va primi răspuns la aceste întrebări în capitolul 18. De aceea nu vom insista foarte mult, ci doar vom sesiza că Domnul îi arată lui Ieremia disponibilitatea sa de a ierta, chiar VOIA Sa de a ierta. Și această VOIE este chiar mai mare decât VOIA Sa de a judeca. DAR împlinirea voii Sale este CONDIȚIONATĂ, depinde de ascultarea poporului. Iată că și în ultimul ceas Domnul e gata să ierte, să anuleze judecata și să aducă doar binecuvântare. Dar acum în ultimul ceas o poate face DOAR pe baza ascultării poporului. Intervenția Mijlocitorului este de prisos. Doar pocăința poporului mai poate anula judecata. Deci deși Domnul s-a trudit cu Ieremia ca să-i arate cât de mare este hotărârea Sa de a judeca poporul și că NIMIC nu-L va îndupleca, acum îi arată că în aceeași inimă mai arde o dorință: dorința de a ierta poporul, de a anula judecata, de a-

binecuvânta pentru veci. Ieremia nu mai avea această dorință pentru vrăjmașii lui. Dorea ziua judecării acum și aici. Domnul nu-l muștră pentru acest lucru, însă îi arată inima Sa. Inima Sa diferă de cea a lui Ieremia. Nu are doar dorința de a judeca, ci și dorința de a mântui. Cum pot cele două dorințe să fie atât de intense și să sălășluiască în aceeași inimă? Desigur Domnul este Dumnezeu, și Ieremia un Om. Omul nu poate fi Dumnezeu. Deci nu tot ce se regăsește în inima Domnului este cerut și inimii omului. Cu toate acestea Domnul deși l-a trecut prin anumite contexte pentru a înțelege ce este în inima Sa, acum Domnul îi arată că în inima Sa este cu mult mai mult decât ce este în inima lui Ieremia. Ieremia e setat ori pe îndurare, ori pe judecată. În inima Domnului cele două dorințe ARD simultan. Și acum marea întrebare: **îi cere Domnul lui Ieremia, măcar în parte, să se sincronizeze cu acest dialog de neînțeles dintre cele două flăcări din inima Sa, sau îi arată acest lucru doar pentru a sublinia diferența dintre Divinitate și Om?** Desigur diferența există oricum, dar sunt diferențe care trebuie doar contemplate de OM, și diferențe care trebuie imitate. De exemplu, Domnul rabdă pe curva Israel și apoi este gata să o primească înapoi. Dar Domnul nu cere evreului de rând acest lucru. Dacă soția sa curvea, acesta trebuia să fie PRIMUL care să ridice piatra împotriva ei când avea să fie omorâtă cu pietre. Deci Domnul revela evreului ceva din inima Sa care trebuia doar CONTEMPLAT dar nicidecum IMITAT. Omul trebuia să-și smerească inima, să-și recunoască limitele, și să laude măreția și puterea lui Dumnezeu. Însă în anumite situații Domnul îi cerea să ierte evreului celui care îi era dator (anul al 7-lea când se iertau datoriile). Aici evreul trebuie să imite caracterul divin. Într-un fel sau altul evreul e chemat să imite în mic, în anumite limite, caracterul dumnezeiesc nemărginit. Aici e un alt echilibru între smerenia de a-ți recunoaște limitele și restul, dar și de disponibilitatea schimbării. Revenim la marea întrebare: **îi cere Domnul lui Ieremia, măcar în parte, să se sincronizeze cu acest dialog de neînțeles dintre cele două flăcări din inima Sa, sau îi arată acest lucru doar pentru a sublinia diferența dintre Divinitate și Om?**

Dumnezeu vrea să ca al Său chip să fie zidit în noi. Deci ne cere să facem în MIC ceea ce doar El poate face în Mare... și acum vorbim despre esența acestui chip: echilibrul dintre îndurarea și dreptatea Sa. Ori cum ar putea lua chipul Său formă în noi fără ca tocmai esența acestui chip să fie și ea prezentă acolo? Întreaga revelație ne arată truda Domnului ca al Său popor și ai Săi slujitori să înțeleagă și să întrupeze acest echilibru. Ne aducem aminte de cartea Iosua: poporul trebuia să nimicească fără milă popoarele canaanite dar să fie disponibil să ierte pe canaaniiții care se căiau în mod sincer ca și curva Rahav. Cartea nimicirii popoarelor canaanite începe cu o celebră poveste a izbăvirii: izbăvirea curvei Rahav! Deci avem toate motivele să credem că Domnul îi cere lui Ieremia, în parte desigur, să imite acest echilibru. Cu alte cuvinte nu doar setarea pe judecată și nici doar setarea pe îndurare. Ambele flăcări trebuie activate. La Ieremia ardea doar flacăra îndurării. Și era o flăcără necurată, plină de impurități. Domnul aprinde în inima sa flacăra judecării. Această flăcără arde acele impurități, dar în mod inevitabil diminuează foarte mult flacăra îndurării. Și Îl văd acum pe Domnul dorind ca flacăra îndurării să nu dispară din inima lui Ieremia. Și se apropie de ea și o încurajează să crească din nou. Dar nu același chip vechi, idolatru și superficial. Acum această flăcără are șansa să fie o flăcără PURĂ. Dar reaprinderea flăcării îndurării nu TREBUIE să stingă flacăra judecării. Cele două flăcări

trebuie să ardă simultan, să se tempereze simultan, să se echilibreze simultan, să se curățească simultan. Flacăra judecății are nevoie de flacăra îndurării căci doar flacăra îndurării poate curăți impuritățile din flacăra judecății. Dar de asemenea flacăra îndurării are nevoie de flacăra judecății, căci doar aceasta îi poate curăți impuritățile. Flacăra judecății curățește flacăra îndurării de harul ieftin. Flacăra îndurării curățește flacăra judecății de ură, răzbunare, neiertare etc. Cele două se purifică simultan. Una fără alta nu se poate, deci nu doar una sau alta, ci amândouă simultan și aceasta INDIFERENT de vremea din planul Domnului. Căci Domnul care Se mânie în orice vreme, nu vrea până în ultima clipă moartea păcătosului, ci ca acesta să se întoarcă la El. Deci cât un suflet este încă în VIAȚĂ, cele două flăcări trebuie să ardă SIMULTAN. Dumnezeu astfel nu-i cere lui Ieremia să devină ca Iona pentru Ninive. Iona și-a dorit din toată inima judecarea cetății Ninive. În inima sa ardea doar flacăra judecății pentru Ninive. De aici dezechilibrul și nebunia din viața sa. Domnul vrea că cele două flăcări să ardă simultan atât față de Israel cât și față de Neamuri, față de orice SUFLET sau popor care mai este încă în viață. Ce se întâmplă când un păcătos moare în păcat? Oare în acel moment flacăra îndurării divine se stinge definitiv și arde către acela doar flacăra răzbunării Domnului? Tot ce este posibil. Vom mai explora acest lucru. Dar acum întrezărim că PÂNĂ în clipa morții fizice, în inima lui Dumnezeu ARD ambele flăcări pentru orice suflet. Și din cele două flăcări, mereu flacăra îndurării și a iubirii are o vigoare mai mare, măcar ca potențialitate. Căci Domnul îi arată lui Moise în Exod 33 că El este mai întâi un Dumnezeu îndurător și apoi răzbunător, măcar că este deopotrivă Milos și Sfânt. Moise este adus în Exod 32-33 spre aceeași dilemă spre care se îndreaptă și inima lui Ieremia, spre marea taină din inima Domnului: relația dintre îndurarea și sfințenia Sa. E o taină de neînțeles. Toată eternitatea o vom explora, deci să nu ne facem iluzii că o putem PRINDE. O putem însă explora cu smerenie, descoperind cu stupoare că cu cât o pricepem mai mult cu atât ne dăm seama că suntem așa departe în a o înțelege cu adevărat. Apogeul acestei taine este crucea. Cine poate înțelege cu adevărat crucea? Cine poate explica necesitatea morții Fiului și alegerea Domnului de a face acest sacrificiu? Chiar poate cineva explica crucea? Deci acum Domnul îi arată lui Ieremia prin acest pasaj îndurarea Sa și dorința Sa încă VIE de a NU pedepsi poporul pentru a încuraja această flăcăre și în inima lui Ieremia, dar nu în detrimentul flăcării judecății, ci alături de aceasta, în relație strânsă cu aceasta. Cele două flăcări trebuie să devină UNA. Aici e marea taină. Nu Adam fără Eva, nu Eva fără Adam, ci cei doi ÎMPREUNĂ poartă chipul Celui Preaînalt. Și nu cei doi alături unul de altul, ci cei doi deveniți UNA.

Dar arderea simultană a celor două flăcări creează tensiune, zbatere, frământare, chiar conflict. Cu toate acestea ARMONIA există și există tocmai prin dialogul celor două flăcări, care măcar că adesea discută în contradictoriu sunt legați de o prietenie indestructibilă. Ele revelează unitatea în diversitate, ele întruchipează taina căsniciei în care doi DIFERIȚI pot totuși deveni un singur trup. Cei doi sunt diferiți și totuși nu dușmani, ci cei mai buni prieteni. Unul e incomplet fără celălalt și fiecare și-ar da viața pentru celălalt. Totuși sunt așa de diferiți. Totuși adesea unul vrea la stânga, și celălalt la dreapta. Adesea merg către mijloc. Alteori unul cedează, alteori celălalt cedează. E o mare taină. Armonia se naște tocmai din DIFERENȚĂ, splendoarea tocmai din contrast. Or această taină Domnul vrea să o crească în inima lui Ieremia. Dar pare cu totul

imposibil ca cea mai distinsă armonie a cerului să fie țesută în inima atât de bolnavă și de dezechilibrată a omului păcătos și înstrăinat de slava Domnului și condamnat pe viață la extreme. E ca și cum cel mai grațios dans al unei balerine trebuie învățat și executat de o persoană supraponderală, înapoiată mental și cu probleme de coordonare motorie ireversibile. E o sarcină practic imposibilă. Dar tocmai ce este imposibil atrage pe Cel Atotputernic! E ceva prea greu pentru Domnul? Omului îi este cu neputință, dar la Domnul toate sunt cu putință. Va reuși inima lui Ieremia să învețe acest dans, să se contopească cu această armonie de neînțeles, să bată după ritmul inimii lui Dumnezeu? Și care e secretul ca cele două flăcări să ardă simultan fără a se stinge una pe cealaltă? Aproape că nu mai pot răbda până mâine când vom intra în cap.18.... dar toate la vremea lor. Până atunci să mai zăbovim puțin pe finalul capitolului 17. De ce totuși Sabatul?

Desigur, Domnul NU SCADE standardele legământului. Legământul suna astfel: Dacă păziți toate poruncile ATUNCI vă voi binecuvânta. Acum pare să sune DACĂ veți păzi doar Sabatul, vă voi binecuvânta. Dar nu poate fi așa. Am învățat acest lucru în cap.7:22-23. Atunci despre ce este vorba? Sunt două răspunsuri posibile care nu se exclud unul pe celălalt:

- ***Domnul te ia de unde ești, dar nu te lasă acolo!*** Domnul nu se așteaptă ca poporul bolnav să păzească de mâine toate poruncile. Să vrea să păzească toate poruncile DA!, dar chiar să le păzească pe toate NU! Am discutat sute de pagini în Matei că păzirea tuturor poruncilor e un proces posibil doar prin Hristos și e un proces complex care nu se încheie nicicând. Mereu descoperim noi idoli ascunși ai inimii și noi porunci de împlinit. Domnul vrea să FIM în acest proces în ritmul dorit de El. Și atunci poporului îi cere să intre în acest proces PĂZIND O PORUNCĂ. *Începe să păzești Sabatul și apoi Te voi ajuta Eu să pășești mai departe pe drumul ascultării ca să te pot binecuvânta! E o poruncă accesibilă în starea în care te aflii. Nu îți cer ceva prea mult sau prea greu. Chiar poți face acest lucru acum și aici! Începe deci cu ea!* Dar de ce tocmai Sabatul? Răspunsul se regăsește în a doua variantă de mai jos.
- ***Împlinirea Sabatului e cheia împlinirii celorlalte porunci!*** Care a fost rădăcina căderii lor? Oare nu cumva că nu au mai întrebat unde este Domnul? Care e sursa rătăcirii lor, oare nu necunoașterea de Domnul? Care e pricina pentru care nu au putere să renunțe la idoli? Oare nu îndepărtarea de Izvorul de apă vie? De ce nu-și mai certează inima? Oare nu tocmai pentru că nu mai vin înaintea Domnului să-L cunoască? Și oare cheia cunoașterii Domnului nu este Sabatul? Oare pentru a-ți cerceta inima nespuse de rea și de înșelătoare, nu ai nevoie tocmai de liniștea din ziua de Sabat? Nu e cât se poate de logic să începem cu Sabatul?

Mai sunt încă trei lucruri frumoase de spus despre Sabat și unul despre inima plină de îndurare a Domnului. Ei încălcau Sabatul pentru a se asigura că Ierusalimul va fi protejat, locuit, va continua să fie un centru comercial, va prospera, de aceea munceau și în ziua Sabatului. Nu e

logic, să prosperi mai mult când lucrezi 7 și nu 6 zile? Dar Dumnezeu le arată că tocmai încălcarea poruncii de Sabat va duce cetatea la faliment și ruină, și tocmai păzirea poruncii de Sabat le va aduce prosperitatea de dragul căreia încălcau porunca de Sabat! E vorba de credință. Și Domnul nu le cerea prea mult, căci și popoarele păgâne din jur ofereau mult TIMP vieții religioase. Babilonienii aveau și ei o zi liberă pe săptămână. Egiptenii investeau o treime din viața lor pentru scopuri religioase. Deci nu era chiar ceva așa de atipic pentru cultura vremii lor această poruncă a Sabatului. La fel cum un necredincios își alocă mult timp pentru VICIILE lui și tot face bani, la fel și un credincios poate aloca mult TIMP pentru părtășia cu Domnul fără să-i fie teamă că va ajunge la ruină din punct de vedere financiar.

Al doilea gând despre Sabat. Sabatul păzit în afara inimii versus Sabatul păzit în inimă. Sabatul ca formă versus Sabatul ca trăire. Domnul le spune să ia aminte la SUFLETELE lor ca să nu poarte vreo povară în zilele de Sabat. Deci chiar dacă FIZIC ei nu purtau vreo povară în ziua de Sabat, o puteau purta în sufletele lor și tot o încălcare a Sabatului era. Deci chiar dacă nu purtau lemne pe porțile cetății, prutau grija afacerii cu lemne în inima lor și pe porțile inimii lor intrau și ieșeau tot felul de POVERI. Tot o încălcare a Sabatului era! Iar scopul zilei de Sabat nu era să nu faci nici o lucrare, ci să SFINȚEȘTI ziua de Sabat găsindu-ți desfătarea în Domnul (vezi Isaia 58). Deci chiar dacă nu făceai o treabă fizică și chiar dacă nu te îngrijorai, dacă nu căutai cu toată inima ta pe Domnul, tot încălcai ziua de Sabat. Și chiar dacă citeai toată ziua din Lege în ziua de Sabat ca Fariseii din vremea lui Isus, și totuși nu căutai Persoana Domnului și nu îți cercetai inima înaintea Lui, tot încălcai Sabatul! Deci atenție la poverile din suflet în timpul zilei de Sabat. Sabatul e momentul de liniște, de odihnă, când în cămeruță stai de vorbă cu Domnul și ești atent la vocea Lui. E un moment SACRU, la fel de scuru ca cel în care Moise a vorbit cu Domnul în fața rugului aprins. În acele momente nu mai e loc pentru alte griji, poveri, preocupări. Într-un fel saul altul în acele momente TREBUIE să UIȚI de tot, de lume, și de viață, și să te comporți ca și cum ai exista doar tu și Domnul, iar Domnul vrea să îți vorbească. Atenția ființei tale e chemată să se focalizeze 100% pe Domnul și pe gândul Lui pentru inima ta bolnavă și rea. Nu se acceptă o altă preocupare străină. Sabatul lui Ieremia era momentul în care Domnul îi vorbea prin revelație directă. Și el purta în sufletul lui o POVARĂ, o GRIJĂ FALSĂ care de fapt bruia mesajul Domnului pentru viața lui. Era vorba de GRIJA sa pentru poporul Domnului! Iată povora falsă purtată de Ieremia în timpul Sabatului Său care-l împiedica să prindă TOT mesajul Domnului. Astfel înțelegem că mesajul despre Sabat nu este pentru popor ci tot în primul rând pentru Ieremia! El se grăbea așa de mult să spună mesajul poporului (ca în cap.10) încât nu băga de seamă la mesajul Domnului pentru viața sa. Preocupat să acopere fisurile inimii poporului, rămâne el însuși plin de fisuri. Și din aceste gânduri se naște al treilea gând.

Al treilea gând: păzirea Sabatului este o poruncă ce ne arată ca toate celelalte porunci, un ideal pe care-l atingem doar prin neprihănirea lui Hristos, iar în dinamica rodirii nu-l vom atinge niciodată. În dinamica rodirii ne vom preschimba mereu spre aceal ideal dar nu-l vom atinge niciodată. Căci doar Hristos în timpul Său de părtășie cu Domnul a putut sfinți Sabatul cu adevărat, a putut lăsa orice grijă sau povară din suflet, a putut respinge orice jug fals, și să se

focalizeze 100% spre a auzi cu atitudinea 100% curată vocea Domnului. Într-un moment atât de greu în lucrare, în Matei 11, când poporul L-a respins, El nu disperă, nu se tulbură. El se odihnește în Domnul, El laudă pe Domnul. Grija soartei poporului nu-i bruiază părtașia cu Domnul... O, cât de departe suntem de acest model. Cât de mult ne tulbură veștile rele din poporul Domnului... Dar ne căim și cerem vindecarea de la Singurul care a împlinit Sabatul și care poate împlini și în noi aceeași poruncă. Poate am făcut deja pași frumoși în sfințirea timpului de părtașie cu Domnul, timpul din cămeruță, dar și cel din mijlocul fraților. Au fost curățiri la nivelul atitudinii, au fost curățiri cu privire la bruiaje. Stăm mult mai bine ca alții, stăm mai bine ca înainte. Ne dăm pildă în Biserică și cu modestie și pe bună dreptate. Dar ne-am oprit din drum în dreptul acestei porunci? Oare nu ar fi înțelept să ne comparăm cu Hristos și să continuăm procesul sfințirii în acest domeniu... să continuăm prin Duhul să identificăm bruiajele subtile și să le îndepărtăm pentru ca vocea Domnului prin Cuvânt pentru viața noastră să fie *și mai clară, și mai clară?*

Și un lucru despre inima plină de îndurare a Domnului. E din v.24-25:

24. Dacă Mă veți asculta în adevăr, zice Domnul, și nu veți aduce nicio sarcină înăuntru pe porțile acestei cetăți în ziua Sabatului, ci veți sfinți ziua Sabatului și nu veți face nicio lucrare în ziua aceasta,

25. atunci pe porțile acestei cetăți vor intra împărați și voievozi care vor șede pe scaunul de domnie al lui David; ei vor veni în care și călare pe cai, ei și voievozii lor, oamenii lui Iuda și locuitorii Ierusalimului, ***și cetatea aceasta va fi locuită în veci.***

Iată dorința din inima lui Dumnezeu: ca cetatea să fie locuită în veci, ca Ierusalimul pământesc să se transforme în Ierusalimul ceresc pe linia BINECUVÂNTĂRII, deci ca Ierusalimul să nu fie pedepsit niciodată, să nu fie nici o robie, Mesia să nu fie respins de Israel și Israel să nu fie apoi lepădat... Domnul dorea ca Israel să asculte, să grăbească venirea lui Mesia, să-L recunoască și să se înnoiască toate lucrurile. Domnul nu va ezita să judece, dar dorința Sa este ca planul Său să se îplinească pe linia îndurării. Iată ce este în inima Domnului. Ieremia avea acum nevoie să vadă acest lucru. Domnul nu întristează cu plăcere pe fii oamenilor. El dorește să BINECUVINTEZE, căci a creat pe OM de la început și l-a binecuvântat, nu l-a creat pentru a-l blestema. Doar neascultarea a făcut ca planul Domnului să se îplinească pe linia judecății și a nimicirii. Dar nu a dorit acest lucru Domnul. Iată de ce și AMÂNĂ aducerea pedepsei istorice așa de mult. Căci dacă dorea ca planul Său să meargă pe linia judecății aducea judecata imediat conform legământului. Dar Domnul tot amână judecata. Ea e ultima măsură, și este adusă cu mare frământare. Cu demnitate și hotărâre, dar cu mare frământare. Ne aducem aminte de superbul pasaj din Isaia care ne descrie pe Domnul care judecă pământul (vezi comentariul pe Isaia 63:1-6):

1. Cine este acesta care vine din Edom, din Boțra, în haine roșii, în haine strălucitoare și calcă mândru în plinătatea puterii Lui? – ***„Eu sunt Cel care am fâgăduit mântuirea și am putere să izbăvesc! –***

2. Dar pentru ce Îți sunt hainele roșii, și veșmintele Tale ca veșmintele celui ce calcă în teasc? –

3. „Eu singur am călcat în teasc, și niciun om dintre popoare nu era cu Mine; i-am călcat astfel în mânia Mea și i-am

zdrobit în urgia Mea; așa că sângele lor a țâșnit pe veșmintele Mele, și Mi-am mânjit toate hainele Mele cu el.

4. Căci în inima Mea era o zi de răzbunare și venise anul celor răscumpărați ai Mei.

5. Mă uitam împrejur, *și nu era nimeni să M-ajute, și Mă îngrozeam, dar nu era cine să Mă sprijine*; atunci brațul Meu Mi-a fost într-ajutor, și urgia Mea M-a sprijinit!

6. Am călcat astfel în picioare popoare în mânia Mea, le-am îmbătat în urgia Mea și le-am vărsat sângele pe pământ.”

Deși tocmai a înfăptuit judecata Domnul nu Se numește pe Sine marele Judecător, ci Marele Mântuitor. Iată marea dorință din inima Lui: El vrea să MÂNTUIASCĂ, NU SĂ NIMICEASCĂ! Iar actul împlinirii judecății, este unul greu de care Se îngrozea, în care nu era nimeni să-L ajute. Dar atunci dreptatea și urgia Lui l-au sprijinit. Ieremia avea nevoie să vadă această latură din inima Domnului pentru ca flacăra îndurării din inima sa să fie reaprinsă. În cele din urmă POPORUL pare a fi doar un pretext, doar un cadru în care Domnul vrea să-l curețe, să-l vindece, să-l modeleze și să-l mântuiască pe Ieremia. În cele din urmă poporul Domnului e în mâna Domnului. Cu sau fără Ieremia va fi fie mântuit, fie judecat. Dar Ieremia, micuțul împărăției este și el invitat în acest proces, dar cu un scop precis: ca în el să se zidească chipul Domnului. Aici trebuie Ieremia să se focalizeze și să aibă grijă. Restul trebuie să îl lase în seama Domnului.